

FLEXIBLE FIRM

THE DESIGN OF CULTURE AT BANG & OLUFSEN

BOGANMELDELSE

af Bjarke Oxlund

Jakob Krause-Jensen:

Flexible firm: the design of culture at Bang & Olufsen

New York & Oxford, Berghahn

Books, hardback, 2010, 318 sider, \$85/£50.

ISBN 978-1-84545-668-9

Den hæderkronede danske designgigant i Struer, Bang & Olufsen (B&O), udgør det etnografiske objekt for antropolog Jakob Krause-Jensens studier af, hvordan virksomhedskultur skabes, formes, fremmes og sidenhen forkastes i den globale mærkevareøkonomi. Bogens titel og undertitel indeholder tvetydige ordspil, der giver læseren et praj om, hvad der i vente. Ikke alene er B&O en fleksibel organisation, der konkurrerer på det internationale marked for luksusvarer. Det er også et firma, der med håndfasthed (det engelske ord *firm* her i sin betydning som tillægsord) søger at opretholde en særlig mærkevareidentitet gennem fastholdelse af nogle fundamentale værdier. Undertitlens brug af begrebet design spiller naturligvis på, at B&O produkter er karakteriseret ved et helt særligt og genkendeligt design. Ved at sam-

menstille design med begrebet kultur opnås en dynamisk kobling, der understreger den vægt og bevågenhed, som udviklingen af en særlig kultur kendetegnet ved nogle fundamentale værdier har haft på B&O over tid. Som læser er man hurtigt overbevist: B&O forekommer at være det helt rette sted at studere fænomener som virksomhedskultur og værdibaseret ledelse.

Således overbevist, kan man følge med Krause-Jensen i felten, idet bogen som en sand monografi indeholder både en ankomstberetning - om turen med tog fra Silkeborg - og en detaljeret beskrivelse og analyse af den moderne og minimalistiske arkitektur i B&Os hovedsæde "Gården". Gennem disse antropologiske greb får forfatteren formidlet den væsentlige metodiske pointe, at også i organisationsstudier er defamiliarisering og deltagerobservation helt centrale størrelser for antropologens forståelse og indsigt. I det hele taget er bogen bygget op over en tilbagevendende refleksion over parallellen mellem B&O og mere klassiske, etnografiske objekter udgjort af eksotiske andre. Således får vi en introduktion til den regionale og historiske kontekst, hvor forfatteren gør en dyd af at fremhæve B&Os fremvækst og

stadige placering i Struer i den nationale og globale periferi. Rollefordelingen mellem talentudviklere, designere, ledere og personaleledere analyseres med afsæt i ritualteorier hentet fra store antropologer som Evans-Pritchard, Barth og Kapferer, og begreber som kultur og religion får megen plads både som emiske og etiske termer.

Det er en fornøjelse at læse denne bog, som på mange måder er mere klassisk etnografisk end mange monografier om folk i Afrika, Asien og Latinamerika. De tilbagevendende refleksioner over B&O som etnografisk objekt giver anledning til både fascinerende og forførende analogier, der efterlader læseren med en brusende fornemmelse af, hvordan etnografisk analyse og metodik kan komme til sin ret i studiet af virksomhedskultur. Studerende og andre, der måtte ønske sig en bred introduktion til feltet virksomhedsantropologi, kommer imidlertid til at kigge langt efter dette, da bogen trods sin væsentlige længde ikke er blevet opdateret med de landvindinger, der er blevet gjort indenfor dette felt i amerikansk antropologi de sidste ti år. Det tæller til gengæld ikke væsentligt fra, da bogen som etnografisk monografi rent læsemæssigt er en udsøgt fornøjelse. ■